

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENAT

LEGE

privind protecția consumatorilor împotriva dobânzilor excesive

Senatul adoptă prezentul proiect de lege

Art.1.- Prezenta lege se aplică raporturilor juridice dintre consumatori și creditorii financiari, stabilind regulile de protecție a consumatorilor contra dobânzilor excesive, în scopul menținerii echilibrului contractual și al asigurării integrității pieței financiar-bancare interne.

Art.2.- (1) În înțelesul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

a) *consumator* - orice persoană fizică sau grup de persoane fizice care, în temeiul unui contract care intră sub incidența prezentei legi, acționează în scopuri în afara activității sale comerciale. În sensul prezentei legi, are calitatea de consumator și codebitorul, precum și fideiusorul care nu are calitatea de asociat, acționar semnificativ, administrator, director sau membru al organelor de conducere la debitorul principal - persoană juridică. Sunt asimilați fideiusorului și girantul și avalistul unei cambii sau al unui bilet la ordin care garantează prin semnătura pe cambie sau pe biletul la ordin o creanță care intră sub incidența prezentei legi;

b) *creditor financiar* - o instituție de credit autorizată de Banca Națională a României, o instituție financiară nebancară sau o entitate care desfășoară activitatea de recuperare creanțe;

c) *contractul de credit* este actul juridic voluntar prin care un creditor financiar acordă sau promite să acorde unui consumator o amânare la plată, un împrumut sau alte facilități financiare similare, iar debitorul se obligă să achite sau să ramburseze în rate o sumă de bani, la care se adaugă dobânda și celelalte costuri ale creditării;

d) *creditul imobiliar* este creditul sau împrumutul perfectat în vederea achiziționării, construcției, amenajării sau a ameliorării unui imobil; creditul imobiliar este ipotecar dacă garanția materială conferită creditorului financiar poartă asupra imobilului achiziționat sau care urmează a fi construit pe credit;

e) *creditul de consum* este creditul sau împrumutul a cărei valoare maximă este de 100.000 de lei, și a cărei perioadă maximă de rambursare este de 5 ani, indiferent dacă este garantat sau nu cu ipotecă imobiliară;

f) *dobânda anuală efectivă* este diferența dintre costul total al creditului și suma efectiv împrumutată, astfel cum este definită la art.3 pct.14 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.52/2016 privind contractele de credit oferite consumatorilor pentru bunuri imobile, precum și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori, cu modificările ulterioare;

g) *dobânda excesivă* este dobânda contractuală, remuneratorie sau penalizatoare, superioară limitelor stabilite conform prevederilor art.4-6.

Art.3.- Calitatea de consumator care acționează în scopuri personale sau familiale se prezumă și se analizează în raport de contractul care intră sub incidența prezentei legi, și nu de întreaga activitate a debitorului.

Art.4.- (1) Dobânda anuală efectivă la creditele imobiliare nu poate depăși cu mai mult de două puncte procentuale dobânda de refinanțare practică de BNR pe piața financiar-bancară internă.

(2) În cazul în care creditorul financiar este o instituție financiară nebanară, dobânda anuală efectivă la creditele imobiliare nu poate depăși dublul dobânzii de refinanțare practică de BNR pe piața financiar-bancară internă.

Art.5.- Dobânda anuală efectivă în cazul creditelor de consum nu poate depăși cu mai mult de 15 puncte procentuale dobânda de refinanțare practică de BNR.

Art.6.- (1) În cazul creditelor de consum în valoare maximă de 15.000 de lei, suma totală de rambursat de către consumator nu poate depăși dublul sumei împrumutate.

(2) Prin suma totală de rambursat se înțelege suma împrumutată plus dobânzi, comisioane și orice alte costuri ale împrumutului, stabilite conform contractului.

Art.7.- Inserarea în contracte și utilizarea de dobânzi excesive în dauna consumatorilor este interzisă.

Art.8.- Dacă nivelul dobânzii anuale efective este mai ridicat decât plafoanele stabilite la art.4-6, acest nivel va fi redus, în mod corespunzător, la cererea consumatorului, fie pe cale amiabilă, fie printr-o hotărâre judecătorească.

Art.9.- (1) În cazul imposibilității consumatorilor de a executa un contract de credit din cauza nivelului ridicat al costului cu dobânzile, comisioanele, penalizările și celelalte accesorii ale creditului sau ale împrumutului, sunt interzise denunțarea unilaterală și/sau executarea silită a contractului de către creditorul financiar pe o perioadă de 90 de zile calendaristice, calculate de la data notificării imposibilității executării, efectuată de debitor în orice formă scrisă.

(2) După ce obligația de plată care incumbă consumatorului devine exigibilă, cumulul dobânzii remuneratorii cu dobânda penalizatoare este interzis. În lipsa unor stipulații contrare, asumate în mod nemijlocit de consumator, obligația de restituire nu poartă decât asupra sumei nominale originare primite, oricare ar fi variația valorii acesteia.

(3) Dispozițiile alin.(1) se aplică și în cazul în care creanțele rezultate din contractele de credit sau de împrumut au fost cesionate sau externalizate în alt fel de către instituția de credit sau de către instituția financiară nebanară către un terț.

Art.10.- (1) În vederea echilibrării și a menținerii utilității sociale a contractului, creditorul financiar este obligat să efectueze, în termen de maximum 45 de zile de la primirea cererii corespunzătoare a consumatorului, o propunere, în scris, de revizuire a contractului, ținând cont de situația financiară, inclusiv din perspectiva gradului maxim de îndatorare, și de situația familială a consumatorului. Propunerea de revizuire a contractului va conține reducerea sau ștergerea parțială a unor obligații ale consumatorului, reeșalonarea sau refinanțarea acestora ori, după caz, darea în plată a imobilului ipotecat, în condițiile Legii nr.77/2016 privind

darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite.

(2) În caz de refuz explicit al cererii de revizuire amiabilă a contractului sau în caz de întârziere cu mai mult de 45 de zile a răspunsului la o astfel de cerere, consumatorul va putea solicita instanței competente adaptarea judiciară a contractului. De la data depunerii cererii de adaptare judiciară a contractului, efectele acestuia față de consumator se suspendă. În cazul în care instanța respinge cererea de adaptare judiciară a contractului, creditorul financiar va putea pretinde dobânzi, comisioane, penalități și alte accesorii ale creanței numai dacă reclamantul a formulat cererea cu rea-credință.

(3) Dispozițiile art.200 din Legea nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu sunt aplicabile cererii de adaptare judiciară a contractului, formulată conform alineatului anterior.

(4) Dispozițiile alin.(1) - (3) se aplică și în cazul în care creanțele rezultate din contractele de credit sau de împrumut au fost cesionate sau externalizate în alt fel de către instituția de credit sau de către instituția financiară nebancară către un terț.

(5) Dispozițiile alin.(1) - (4) nu împiedică aplicarea Legii nr.193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori, republicată, cu completările ulterioare, și nici aplicarea Legii nr.363/2007 privind combaterea practicilor incorecte ale comercianților în relația cu consumatorii și armonizarea reglementărilor cu legislația europeană privind protecția consumatorilor, cu modificările și completările ulterioare.

(6) Dispozițiile din dreptul comun referitoare la nulitate sau la alte cauze de înlăturare, totală sau parțială, a efectelor contractului, se aplică numai dacă sunt mai favorabile consumatorilor.

(7) În caz de nulitate totală a contractului, repunerea în situația anterioară privește doar capitalul, nu și dobânzile, comisioanele, penalitățile și celelalte costuri ale contractului.

Art.11.-(1) Inserarea în contracte și utilizarea de dobânzi excesive pot fi sancționate pentru abuzul de putere economică, practicile agresive sau înșelătoare ori, după caz, fraudă la lege săvârșite cu aceste ocazii de creditorii financiari.

(2) Constituie *abuz de putere economică* exercițiul cu rea-credință sau contrar normelor ce interesează ordinea publică și bunele moravuri ale drepturilor creditorilor financiari, de natură a crea, în detrimentul consumatorilor, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile acestora care rezultă din

contract. Abuzul de putere economică se sancționează conform Legii nr.193/2000, republicată, cu completările ulterioare, precum și conform dispozițiilor din Legea nr.287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare, referitoare la răspunderea civilă delictuală. Alături de sancțiunile contravenționale corespunzătoare, principale sau complementare, pot fi acordate victimei abuzului de putere economică și despăgubiri.

(3) Constituie *practică comercială* incorectă a creditorilor financiari și se sancționează conform Legii nr.363/2007, cu modificările și completările ulterioare:

a) stipularea și utilizarea de dobânzi excesive sau de clauze privind costul total al creditului care determină depășirea plafoanelor maxime de costuri prevăzute la art.4 - 6 din prezenta lege;

b) stipularea și utilizarea de dobânzi penalizatoare care depășesc totalul sumei acordate cu titlu de împrumut sau de credit;

c) stipularea și utilizarea de dobânzi asupra sumelor care conțin dobânzi sau ascunderea cu rea-credință de dobânzi și anatocisme sub alte denumiri de costuri sau sub stipulații destinate, aparent, reglementării altor aspecte ale raporturilor juridice cu consumatorii;

d) utilizarea de comisioane, speze, prime sau alte accesorii ale creditului, cu intenția de ascundere a dobânzilor excesive.

Art.12.- (1) Constituie contravenție de depășire a plafoanelor maxime de adaos comercial și se sancționează în condițiile Legii nr.12/1990 privind protejarea populației împotriva unor activități de producție, comerț sau prestări de servicii ilicite, republicată, fapta creditorului financiar de a insera în contracte și de a utiliza dobânzi excesive sau costuri totale ale creditului care depășesc plafoanele maxime prevăzute la art.4 - 6.

(2) Constatarea și sancționarea contravenției prevăzute la alin.(1) sunt în competența inspectorilor Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor, denumită în continuare ANPC.

(3) Contravențiilor prevăzute la alin.(1) le sunt aplicabile dispozițiile Ordonanței Guvernului nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.180/2002, cu modificările și completările ulterioare.

Art.13.- În scopul echilibrării prestațiilor și al reducerii riscurilor generate de astfel de contracte, prezenta lege este aplicabilă și contractelor în derulare.

Art.14.- (1) Dispozițiile art.9 din Ordonanța Guvernului nr.13/2011 privind dobânda legală remuneratorie și penalizatoare pentru obligații bănești, precum și pentru reglementarea unor măsuri financiare-fiscale în domeniul bancar, aprobată prin Legea nr.43/2012, cu completările ulterioare, nu se aplică în situația în care debitorul este un consumator, iar creanța rezultă dintr-un contract cu un creditor financiar.

(2) Dispozițiile art.53 și 54 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.52/2016, cu modificările ulterioare, rămân aplicabile raporturilor juridice reglementate de prezenta lege.

(3) Contractele de împrumut încheiate între persoane fizice se supun dispozițiilor Ordonanței Guvernului nr.13/2011, aprobată prin Legea nr.43/2012, cu completările ulterioare.

Acest proiect de lege a fost adoptat de Senat în ședința din 11 decembrie 2019, cu respectarea prevederilor articolului 76 alineatul (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE SENATULUI

Robert-Marius Cazanciuc